

Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar
30 Kasım 2021 Salı

Piyasalarda Bugün

Düne kırılan bir başlangıç yapan küresel risk iştahı ilerleyen saatlerde bir miktar toparlandı. Makroekonomik veri akışı küresel ekonomideki toparlanmanın ve enflasyonist risklerin sürdüğünü teyit ederken, Omicron varyantının etkilerinin endişe edildiğinden az olabileceği beklentileriyle riskten kaçış hız kesti. Öte yandan Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Omicron'a karşı aşılardan etkinliği, yayılma hızı ve semptomları konusunda belirsizliklerin yüksek olduğu uyarısını yaptı. İngiltere'nin çağırısı ile toplanan G7 ülkeleri sağlık bakanları küresel toplumun ilk değerlendirmede, acil eylem gerektiren yeni ve son derece bulaşıcı bir COVID-19 varyantı tehdidiyle karşı karşıya olduğu açıklamasını yaptı. Ayrıca yapılan açıklamada Güney Afrika'yı hem varyantı tespit etme hem de diğer ülkelere uyarı konusunda örnek çalışmalarından dolayı överken, DSÖ kapsamında uluslararası bir patojen gözetim ağı kurulması için güçlü destek sunulduğu belirtildi. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Omicron varyantının büyüme yönelik riskleri ve politika oluşturma zorluklarını artırdığı değerlendirildi. ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Jerome Powell Senato Bankacılık Komisyonu'nda bugün yapacağı konuşmasının yayımlanan metninde Omicron varyantının merkez bankasının istikrarlı fiyatlar ve maksimum istihdam sağlama görevlerinin her iki tarafı için de risk oluşturduğunu söyledi. Güvenli liman arayışının hafiflemesiyle ABD 10 yıllık tahvil faizi 2 baz puan artışla %1,50'ye toparlanırken, 2 yıllık tahvil faizi 1 baz puan geriledi ve %0,50'ye indi. Dolar hem diğer gelişmiş ekonomilerin hem de gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri karşısında güçlendi. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %1,0 yükselişle 73,4 dolara çıkarken, Henry Hub doğal gazın kontrat fiyatı %10,9 düşüşle 4,9 dolar/metreküpe indi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi günü %0,3 aşağıda tamamlarken, MSCI dünya hisse senedi endeksi günü %0,8 yükselişle tamamladı.

Türk finansal varlıklar küresel eğilimlerle uyumlu bir seyir izledi. Ekim ayı verileri ihracatın ithalattan hızlı artışıyla dış ticaret açığında daralmanın sürdüğünü ortaya koyarken, genel ekonomik güven endeksi Kasım'da tüketici güvenindeki düşüşle eşik değerini altına indi. Bu ortamda Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 gösterge endeksleri sırasıyla %1,8 ve %1,9 yükseldi. Tahvil faizleri ve ülke risk primi hafif yükselirken, TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında %3,0 değer kaybetti.

Takvim

30-Kas	TÜİK, GSYH büyümesi, 3Ç21 ABD, Conference Board tüketici güveni, Kasım
1-Ara	Küresel İmalat PMI'lar
3-Ara	TÜİK, Enflasyon, Kasım Euro Bölgesi, Perakende satışlar, Ekim ABD, Tarım dışı istihdam, Kasım
6-Ara	TCMB, Reel efektif döviz kuru, Kasım
7-Ara	UAB, Havalimanı istatistikleri, Kasım HMB, Nakit gerçekleştirmeleri, Kasım Almanya, Sanayi üretimi, Ekim Almanya, ZEW endeksi, Aralık
8-Ara	Japonya, GSYH büyümesi, 3Ç21
9-Ara	Çin, TÜFE, Kasım

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BIST-100	1.809	1.8%	17.7%	22.5%
BIST-30	1.952	1.9%	18.0%	19.3%
XUSIN	3.244	2.3%	17.5%	38.6%
XBANK	1.542	-0.4%	12.0%	-1.0%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	12.8025	3.1%	34.3%	72.3%
Euro/TL	14.4734	2.9%	30.7%	59.3%
Sepet Kur*	13.6380	3.0%	32.5%	65.8%
Euro/Dolar	1.1291	-0.2%	-2.7%	-7.5%
Dolar/JPY	113.52	0.2%	-0.4%	10.0%
DXY	96.34	0.3%	2.4%	7.1%
* %50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	20.82%	20.78%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	21.12%	21.12%
TR - Eurobond (10 Yıllık)	7.46%	7.38%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.50%	1.48%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
16 Ocak 2023	5.500%	100.50	5.03%
23 Ocak 2025	6.000%	97.88	6.76%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1785.0	-0.4%	-0.4%	-5.9%
Reuters/Jefferies CRB*	241.0	-0.4%	-5.0%	34.6%
Brent (Dolar/varil)	73.4	1.0%	-13.3%	41.8%
Doğal gaz (Dolar/stdm3)	4.9	-10.9%	-10.5%	91.2%
* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index				

Veriler bir önceki işlem günü kapanışlarını baz almaktadır.

Piyasalarda Bugün

Yeni güne küresel piyasalar dünden kalan eğilimle toparlanarak başladı. Bu sabah Asya'da Çin'den gelen resmi veriler satın alma yöneticileri endekslerinin (PMI) Kasım ayı sonuçları beklentilerin üzerinde geldi. Riskli varlıklar güçlü verilere ek olarak Omicron'un etkilerinin sınırlı kalabileceği beklentileriyle toparlanıyor. Günün ilerleyen saatlerinde salgın ve jeopolitik gelişmelere yönelik haberlere ek olarak Kasım ayı Euro Bölgesi öncü enflasyon hesaplaması, Almanya işgücü istatistikleri ve ABD tüketici güven endeksi takip edilecek. Yurtiçinde TÜİK 2021 üçüncü çeyrek gayri safi yurtiçi hasıla verilerini yayınlayacak. Piyasa ortalama beklentisi GSYH'nin bu dönemde yıllık bazda %7,5 büyüdüğü yönünde. Türk finansal varlıkların seyri açısından ise küresel eğilimler ve ekonomi dışı gelişmelere yönelik haberlerin önemli olabileceği düşünülüyor.

Çin'de PMI Kasım'da beklentilerden güçlü geldi. Ekim'de 49,2 olan imalat sanayi PMI Kasım'da 49,6 olan tahminleri aşarak 50,1 ile büyüme bölgesine geçti. Hizmet sektörü PMI 52,4'ten 52,3'e hafif gerilerken, bileşik endeks 50,8'den 52,2'ye yükseldi.

ABD'de bekleyen konut satışları Ekim'de tahminleri aştı. Ülkede bekleyen konut satış endeksi aylık bazda %0,9 olan tahminleri aşarak %7,5 arttı.

Euro Bölgesi'nde Kasım'da genel ekonomik güven endeksi gerilerken, detaylarda karışık bir tablo ortaya çıktı. Bölge ekonomilerinde genel ekonomik güven endeksi Ekim'deki 118,6'dan beklentiler dahilinde 117,5'e indi. Sanayi sektörü güven endeksi 14,2'den 14,1'e hafif yavaşladı da beklentilerin üzerinde geldi. Hizmet sektörü güven endeksi 18,0'dan 16,6'ya gerileyeceği tahminlerinin aksine 18,4'e yükseldi. Tüketici güven endeksi ise ön hesaplamalarla uyumlu -4,8'den -6,8'e geriledi.

Almanya'da tüketici enflasyonu Kasım'da yeni zirve seviyesine çıktı. AB uyumlu tüketici fiyat endeksi (TÜFE) Kasım'da bir önceki aya göre %0,3 düşüş beklentilerinin aksine %0,3 artarken, TÜFE yıllık enflasyonu Ekim'deki %4,6'dan %6,0'a çıktı.

Ekim ayında ihracatın ithalattan hızlı artışıyla dış ticaret açığında daralma sürdü. Ekim ayında ihracat yıllık bazda %20,1 artışla 20,8 milyar dolar oldu. Aynı dönemde ithalat %12,8'lik ılımlı artışla 22,2 milyar dolar seviyesinde kaldı. Bu tablo ile uyumlu olarak mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış veriler Ekim'de ihracatın ithalattan güçlü performans kaydettiğini ortaya koydu. Söz konusu dönemde aylık bazda ihracat %2,2 artarken, ithalatta aylık artış %1,3 olarak gerçekleşti. Ekim'de gelişmekte olan ekonomilere yapılan ihracattaki yavaşlama görece daha ılımlı kaldı. İthalatın detayları Ekim'de iç talebe ilişkin ılımlı bir yavaşlama sinyali verdi. Ekim 2020'de %87,8 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2021'in aynı ayında %93,5'e yükseldi. Dış ticaret açığı ise 2,4 milyar dolardan 1,4 milyar dolara geriledi. 2020 Ekim'de 712 milyon dolar açık veren enerji hariç dış ticaret dengesi Ekim 2021'de 3,2 milyar dolar fazla verdi. Aynı dönemde altın ve enerji hariç dış ticaret fazlası 856 milyon dolardan 3,2 milyar dolara yükseldi. Altın dengesindeki iyileşmeden gelen katkı yavaşlayarak da olsa sürerken, ham petrol fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle genişleyen enerji açığı toplam dış ticaret açığındaki iyileşmeyi sınırladı. Bu sonuçlarla ilk on ayda ihracat 2020'nin aynı dönemine göre %33,9 artışla 181,7 milyar dolara çıkarken, ithalat %22,5 artışla 215,5 milyar dolar oldu. Böylece dış ticaret açığı yıllık bazda %15,9 azalarak 33,9 milyar dolara geriledi.

Genel ekonomik güven endeksi Kasım'da eşik değerinin altına indi. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre Ekim'de 101,4 olan genel ekonomik güven endeksi Kasım'da 99,3'e geriledi. Reel sektör, perakende ve inşaat sektörleri güven endekslerindeki ılımlı yükselişlere karşın tüketici güvenindeki sert gerileme ve hizmet sektörü güven endeksindeki sınırlı düşüş bu sonuçlarda etkili oldu.

Ekim'de bankacılık sektöründe kredi ve kârlılık artışı hızlanırken, sermaye yeterlilik standart ve takipteki alacaklar rasyoları hemen hemen yatay kaldı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, kredilerin yıllık artış hızı Eylül'deki %13,6'dan %14,2'ye yükselirken, toplam aktiflerde yıllık bazda %18,3 arttı. Aynı dönemde sektörün net kârının yıllık artış hızı Eylül'deki %22,6'dan %32,2'ye çıktı. Bu gelişmelerle sektörün sermaye yeterlilik standart rasyosu Eylül'deki seviyesine yakın %17,3 seviyesinde kalırken, takipteki alacakların nakdi kredilere oranı %3,5 olarak gerçekleşti.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

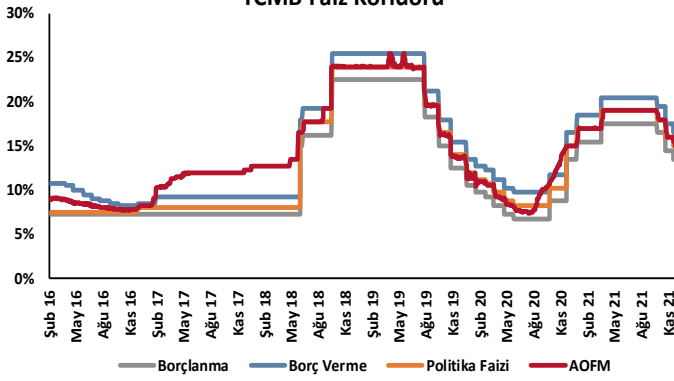
Dünya genelinde yetenek açığı %69 seviyesine yükselirken, Türkiye'de bu oran %83 seviyesinde. ManpowerGroup tarafından 15 yıldır küresel çapta hazırlanan Yetenek Açığı Raporuna göre Türkiye %83 ile işverenlerin aradıkları pozisyonu doldurmakta en çok zorlandığı ülkeler arasında yer alıyor. Yetenek açığının en yüksek olduğu ülkeler arasında %88 ile Fransa, %85 ile İtalya ve %83 ile İsviçre yer alırken, en düşük olduğu ülkelerde %28 ile Çin ve %32 ile ABD ilk iki sırayı paylaşıyor.

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), birlik üyesi 27 ülkenin 2020 yılı Ar-Ge harcamalarına ilişkin verileri açıkladı. Buna göre, AB üyesi ülkelerin Ar-Ge harcamaları bir önceki yıl kaydedilen 312 milyar eurodan 311 milyar Euro seviyesine indi. AB ülkeleri 2020 yılında Ar-Ge'ye, gayrisafi yurtiçi hasılanın (GSYH) %2,3'ünü harcadı. Söz konusu dönemde Ar-Ge harcamalarının %66'sını özel sektör, %22'sini yüksek eğitim kurumları ve %12'sini de kamu ve kar amacı gütmeyen kurumlar gerçekleştirdi.

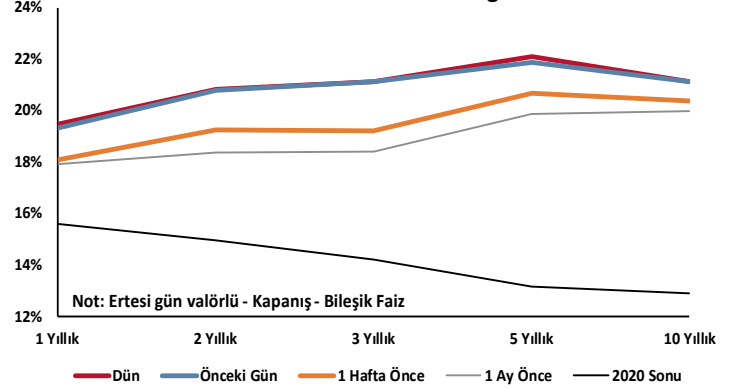
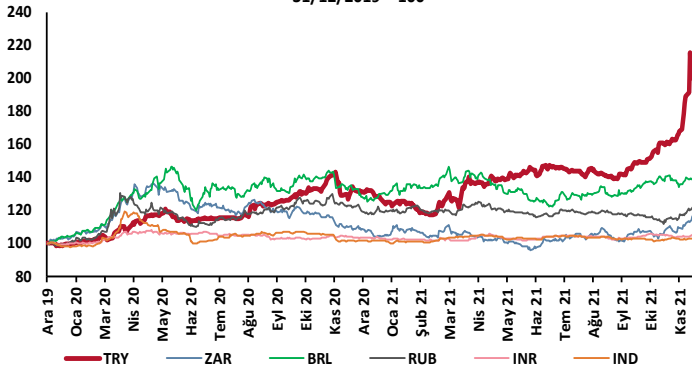
Rüzgar enerjisi ilk kez Türkiye'nin elektrik üretiminde birinci sırada yer aldı. Türkiye'de dün 791 bin 794 megavatsaat elektrik üretilirken rüzgar enerjisi santralleri %22,6 payla üretimde birinci sıraya oturdu. Bunu %22 ile doğal gaz santralleri ve %17,7 ile ithal kömür santralleri izledi.

BP İngiltere'de yeşil hidrojen tesisi kurmayı planlıyor. İngiltere'nin net karbon sıfır hedefleriyle uyum sağlamak için fosil yakıt operasyonunu küçültmeye çalışan BP, İngiltere'nin kuzeyinde 2025 yılından itibaren yeşil hidrojen üretmek için bir tesis kurmayı planlıyor. Gelecek 10 yılda hidrojen pazarında %10 paya sahip olmak istediğini ifade eden şirket, İngiltere'nin net sıfır emisyon hedefleriyle uyumlu olarak fosil yakıt operasyonunu küçültmeye çalışıyor.

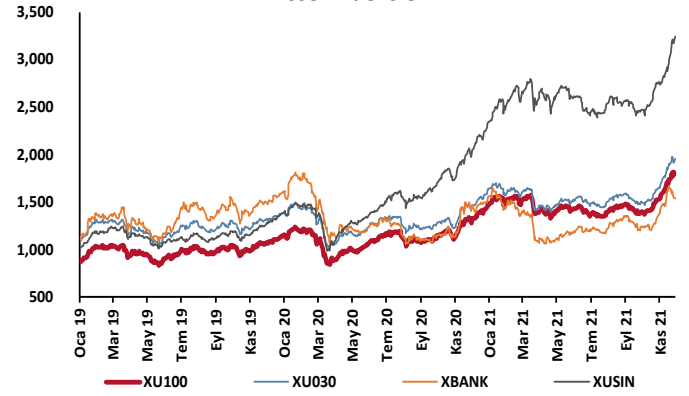
TCMB Faiz Koridoru

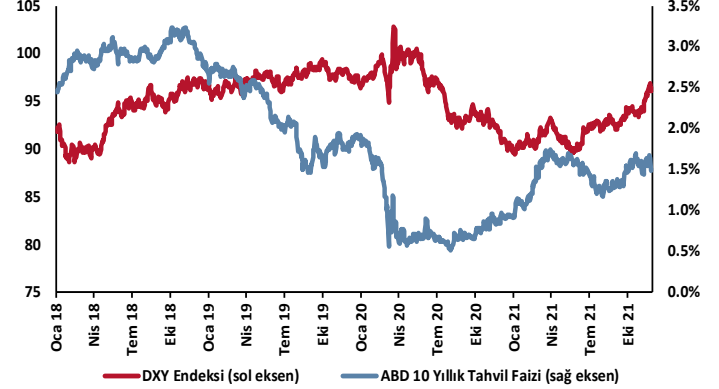
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

GOÜ Para Birimleri / USD
31/12/2019 = 100

Hisse Endeksleri

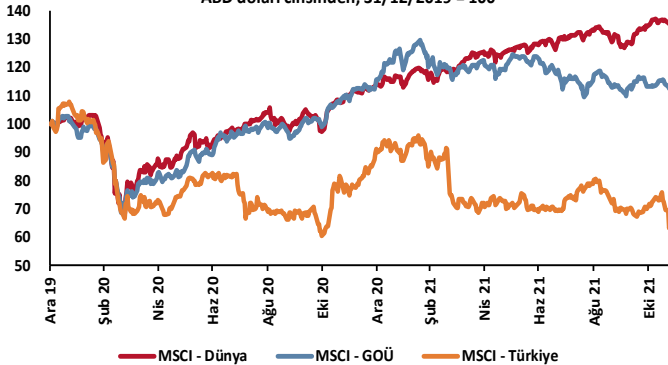
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

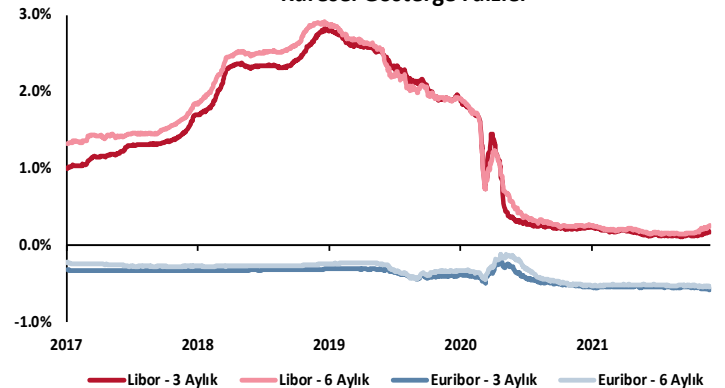

MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 31/12/2019 = 100

Küresel Gösterge Faizler

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2021 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr